

«Σαλός Θεού. Ο μυστικός Μίκης» είναι το νέο βιβλίο του Μίμη Ανδρουλάκη που θα κυκλοφορήσει τις επόμενες ημέρες.

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

Ζωή γεμάτη οράματα

Η διαδρομή του από τα σκοτεινά χρόνια του Ψυχρού Πολέμου μέχρι και σήμερα στα εννέα κεφάλαια ενός βιβλίου με την πένα του Μίμη Ανδρουλάκη. ▶2-3

Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΜΙΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Ο Μίκης Θεοδωράκης εκτός ορίων από τον Μίμη Ανδρουλάκη στο νέο βιβλίο που θα κυκλοφορήσει τις επόμενες ημέρες.

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΠΟΠΟΥΛΟΣ
gkaropoulos@24media.gr

«**Σ**ΑΛΟΣ ΘΕΟΥ. Ο μυστικός Μίκης» είναι το νέο βιβλίο του Μίμη Ανδρουλάκη (θα κυκλοφορήσει τις επόμενες ημέρες από τις εκδόσεις Πατάκη). Στα εννέα κεφάλαια του βιβλίου ο μυστικός Μίκης προβάλλει σαν ανοικτό βιβλίο, όχι για τους λόγους που επικαλείται ο ίδιος ο Μίκης Θεοδωράκης -την παλιά γνωριμία και φίλια του με τον Μίμη Ανδρουλάκη-, αλλά γιατί η διαδρομή ζωής του είναι παράλληλη με την Ιστορία, ελληνική και παγκόσμια, από τα σκοτεινά χρόνια του Ψυχρού Πολέμου στη διεθνή σκηνή από το '50 και μετά μέχρι και σήμερα.

Από το 1917, την Οκτωβριανή Επανάσταση, με κορύφωση τον Ψυχρό Πόλεμο στην περίοδο 1947-1991, η ανθρωπότητα ζει στη σκιά μιας ακραίας διπολικής αντιπαράθεσης. Κάθε πολιτική έξαρση μεταρρύθμισης, επαναστατικής ανατροπής, ακραίας ανατρεπτικής ριζοσπαστικοποίησης, αναφέρεται στη Μεγάλη Ουτοπία του 1917, στρατεύεται στη σκιά της, μάχεται για το όραμά της, απογοητεύεται και την καταγγέλλει, αποστεώνεται μαζί της ή, τέλος, μαθαίνει ότι μπορεί να υπάρξει επαναστατική-ανατρεπτική έξαρση και χωρίς το όραμα μιας ολοκληρωμένης ουτοπίας. Ανάμεσα σε όλα τα παραπάνω στροβιλίζεται, ταλαντεύεται, έρχεται και επανέρχεται ο Μίκης, ο οποίος αναιρεί τον χρόνο, συ-

νομιλεί με τον Βάγκνερ και τον Μπετόβεν, με τον Μίμη Ανδρουλάκη να αναδεικνύει μέσα από τη γραφή του τη σταθερότητα και τη συνέχεια μιας ζωής αγώνων και δημιουργίας.

ΤΣΕ, ΜΙΤΕΡΑΝ ΚΑΙ ΜΠΡΕΖΝΙΕΦ

Λίγες ημέρες πριν από το πραξικόπημα του Πινοσέτ στη Χιλή ο πρόεδρος Αλιέντε παρακολουθεί διαδύωση-παρέλαση οπαδών του και χειροκροτεί σοσιαλιστές και κομμουνιστές, αλλά μένει ακίνητος όταν περνά το μπλοκ του MIR (Κίνημα Επαναστατικής Αριστεράς) που ζητά δημιουργία ένοπλης πολιτοφυλακής. Δίχως υπερβολή, αν κάτι κοινό τούς ενώνει, είναι ότι έχουν κοινό σύμβολο αγώνα και έμπνευσης τον συνθέτη που μελοποίησε το Κάντο Χενεράλ του Πάμπλο Νερούδα. Ετσι είναι απόλυτα φυσικό το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου να ξετυλίγεται γύρω από έναν Λατινοαμερικανό που δεν του αρκεί η πνευματική και πολιτική σχέση πατρότητας με τον Μίκη, αλλά αγωνιά να τη θεμελιώσει και να τη νομιμοποιήσει ως βιολογική. Αλιέντε, Τσε, Μιτεράν, Κάστρο αλλά και οι γκρίζες ηγεσίες του Υπαρκτού Σοσιαλισμού επιφυλάσσουν ειδική προνομιακή μεταχείριση στον Μίκη, δέχονται το απρόβλεπτο των επιλογών του, γιατί όλοι νιώθουν ότι νομιμοποιούνται από έναν πολιτικό και δημιουργό που συμπυκνώνει το μεγαλείο αλλά και τα αδιέξοδα της επαγγελίας μιας παγκόσμιας ανατροπής.

Απρόβλεπτος Μίκης, που όπως μας θυμίζει ο Μίμης, προκάλεσε πανικό

- ① **Με τον Φιντέλ Κάστρο.**
- ② **Ο Μίκης πλάι στον Χαρίλαο Φλωράκη.**
- ③ **Με τον Μίμη Ανδρουλάκη βρέθηκε για δύο μήνες στο Παρίσι το 1980.**

2

στην Αβάνα και στον Φιντέλ, όταν μετά την ανατροπή του Αλιέντε πρότεινε να εκπαιδευθούν στην Κούβα διεθνείς Ταξιαρχίες Νεολαίων που θα πολεμήσουν το καθεστώς Πινোসέτ. Ο Μίμης έζησε σχεδόν δύο μήνες στο Παρίσι στο πλευρό του Μίκη (Οκτώβριος-Νοέμβριος 1980). Ένα δίδυμο περιπατητών που συζητούν στους δρόμους, στα μπιστρό, στα καφενεία και τα εστιατόρια της γαλλικής πρωτεύουσας. Το 1980 ο Μίκης είναι 55 ετών και ο Μίμης 30, και οι δύο έμπειροι πολιτικοί διαισθάνονται και ζουν την κρίση της Αριστεράς στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Το 1980 στη Γαλλία έχουν καταρρεύσει οι προσδοκίες για ειρηνικό πέρας στον Σοσιαλισμό, με εργαλείο το κοινό πρόγραμμα κομμουνιστών - σοσιαλιστών, και όλοι συνειδητά ή υποσυνείδητα γνωρίζουν ότι έρχεται μια εναλλαγή διαχείρισης στο ασφυκτικό πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Στην Ελλάδα το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται μια ανάσα από την εξουσία, με το αόριστο σύνθημα της Αλλαγής να είναι πιο καθησυχαστικό και πολυσυλλεκτικό από τον «Σοσιαλισμό στις 18» του 1974. Ο Μίκης και δίπλα του ο Μίμης διαισθάνονται μάλλον ασυνείδητα ότι η Νέα Αριστερά, ο Ευρωκομμουνισμός, ο ειρηνικός δρόμος για τον Σοσιαλισμό με μικρή χρονική διαφορά θα απαξιωθούν σαν το σταλινικό-σοβιετικό μοντέλο. Ο Μίκης, καχύποπτος, έχει περιχαρακωθεί αρνητικά απέναντι στο ΠΑΣΟΚ, αλλά την ίδια στιγμή γράφει τον ύμνο του Σοσιαλιστικού Κόμματος που του παρήγγειλε ο φίλος του Φρανσουά (Μιτερνάν). Στο κεφάλαιο

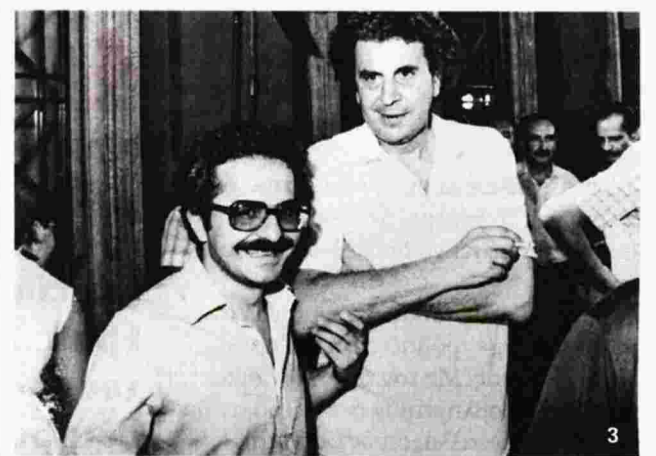
«Βοναπάρτης και Μπετόβεν» προβάλλει ο Μίκης σαν αταξινόμητη περίπτωση. Και όχι μόνο σε σχέση με τον Μπετόβεν, που έσκισε την αφιέρωση της Εγοίκα στο ίνδαλμά του -τον Ναπολέοντα αυτοκράτορα στον οποίο μεταμορφώθηκε ο νεαρός στρατηγός Βοναπάρτης-όταν ξεθύμανε ο ενθουσιασμός του. Ούτε με τα αδιέξοδα και τις ταλαντεύσεις των Αραγκόν, Γκόρκι, Μαγιακόφσκι και Σοστακόβιτς απέναντι στην κομμουνιστική ουτοπία. Είναι πιο κοντά στον πραγματικό-φανταστικό Βάγκνερ του Μίμη, που πολέμησε στα οδοφράγματα του 1848, στο πλευρό του Μπακούνιν, όπως ο ίδιος ο Μίκης στις παρυφές της Ακρόπολης τον Δεκέμβριο του 1944. Ο Έλληνας Μπετόβεν, σε μια άλλη κορύφωση του δημιουργικού «πηγαϊνέλα» ανάμεσα στη φαντασία και την πραγματικότητα και στις διαφορετικές χρονικότητες, που αργότερα θα συνα-

Το 1980 ο Μίκης είναι 55 ετών και ο Μίμης 30, και οι δύο έμπειροι πολιτικοί διαισθάνονται και ζουν την κρίση της Αριστεράς στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

νηθεί στο σπίτι του του Φιλοπάππου με τον Γερμανό Μπετόβεν, είναι και Βοναπάρτης. Σε όλες τις εκδοχές του βοναπαρτισμού: από εμπροσθοφυλακή της επανάστασης μέχρι πρωταγωνιστής συμβιβασμών με τις κατεστημένες κυβερνώσες πολιτικές παρατάξεις σε προσωπική βάση, καθώς η Αριστερά αδυνατεί να μεγαλώσει για να είναι παρούσα δίπλα στον Μίκη, όταν συνδιαλέγεται με τον Ανδρέα (Παπανδρέου) και τον Κώστα (Μητσοτάκη). Συναρπαστική η περιγραφή από τον Μίμη της συγκρουσιακής σχέσης τριών και πλέον δεκαετιών του Μίκη με τον Ανδρέα, που ακόμη και στην καθαρή πολιτική εκδοχή της παραπέμπει σε μονομαχία δύο ανδρών που διεκδικούν την ίδια... γυναίκα, το ίδιο ακροατήριο - την ΕΑΜογενή Αριστερά.

Τέλος, η γνώριμη γεύση που παραπέμπει στον διαχωρισμό των μυημένων και βέβηλων από τους τέκτονες, μια γεύση γνωστή από προηγούμενα βιβλία του Μίμη, το «Ταξίδι Μέλιτος» και το «Δύο μόνο δάκρυα»: Υπάρχουν πτυχές της προσωπικότητας των μεγάλων Κρητικών, όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Μίκης Θεοδωράκης, που δεν μπορούν να γίνουν αντιληπτές και κατανοητές αν δεν έχει γεννηθεί στη Μεγαλόνησο. Με άλλα λόγια, ο Ζορμπάς και η μουσική του είναι για μυημένους. Εκτός ορίων ιστορικής αφήγησης και μυθοπλασίας η γραφή του Μίμη για μια εκτός ορίων προσωπικότητα, που καλούσε Διεθνείς Ταξιαρχίες στην Κούβα για να ανατρέψει τον Πινোসέτ, χωρίς να ρωτήσει τον Φι-

ντέλ. Εκτός ορίων ο Μπετόβεν, που ήθελε να γίνει και Βοναπάρτης, που δεν ήθελε να είναι «dame de compagnie» της ηγεσίας της Αριστεράς, που ετοιμαζόταν να μετατρέψει τη Νεολαία Λαμπράκη σε κόμμα της Νέας Αριστεράς, που ίδρυσε μόνος του το ΠΑΜ την 21η Απριλίου του 1967, που τον Αύγουστο του 1991 συνάντησε στο Κρεμλίνο ως υπουργός του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη τον Γκορμπατσόφ, λίγο πριν διαλυθεί η Σοβιετική Ένωση. Εκτός όμως και των ορίων της σκιάς του 1917, καθώς και ο Μίκης και ο Μίμης έχουν σκάψει μέχρι να βρουν τις ρίζες του Διαφωτισμού, της Γαλλικής Επανάστασης του 1789, με ουτοπία όχι πλέον ένα μοντέλο κοινωνικής και οικονομικής ευταξίας που εμπεριέχει, όπως μάθαμε μέσα από πικρές εμπειρίες, τον κίνδυνο της διολίσθησης στον ολοκληρωτισμό, αλλά την ίδια την κίνηση, την αμφισβήτηση, την περιδίνηση και τον στροβιλισμό. ●

3

